

Återrapporering Allmänna uppdraget 2011
Svenska Jägareförbundet

Innehåll

INLEDNING	3
1. VERKSAMHET	5
EKONOMISK REDOVISNING	7
1.1 VERKSAMHETSOMRÅDE ÖVERGRIPANDE INFORMATION	8
1.2 VERKSAMHETSOMRÅDE PRAKTISK JAKT OCH FÖRVALTNING AV VILTARTER	15
1.3 VERKSAMHETSOMRÅDE VILTÖVERVAKNING	22
1.4 VERKSAMHETSOMRÅDE ÄLGFÖRVALTNING	24
1.5 VERKSAMHETSOMRÅDE VILT OCH TRAFIK	26
1.6 VERKSAMHETSOMRÅDE YRKESMÄSSIG UTBILDNING	28
UNDERSKRIFTER	30

ÅTERRAPPORTERING ALLMÄNNA UPPDRAGET SVENSKA JÄGAREFÖRBUNDET 2011

INLEDNING

Svenska Jägareförbundet är en organisation som bildades för snart 200 år sedan och är en av de absolut äldsta naturorganisationerna i landet. Förbundet bildades i huvudsak för att skydda de då hotade djurarterna i landet.

Jägareförbundet innehar och redovisar här det så kallade allmänna uppdraget. Uppdraget går tillbaka ända till 1938 och har sedan dess beslutats om av riksdagen även under 1951 och senast år 2000. Innehållet i dagens uppdrag är av riksdag och regering sammanfattat till ett ansvar; att leda delar av den praktiska jakten och viltvården.

Jägareförbundet är ingen myndighet. Detta faktum framgår i de utredningar som gjorts genom åren, till exempel SOU 1997:91 om Jaktens Villkor, men även i den särskilda precisering av det allmänna uppdraget som regeringens utredare Madeleine Emmervall gjorde 2004. Förbundet har heller inga möjligheter att fatta bindande beslut annat än inom, och för den egna, organisationen.

Sveriges jägare betalar – också sedan 1938 – en årlig avgift, den så kallade jaktkortsavgiften. Avgifterna bildar Viltvårdsfonden som förvaltas av kammarkollegiet och där regeringen beslutar om hur medlen i fonden ska disponeras.

Ur denna fond erhåller Svenska Jägareförbundet, men även andra, som Jägarnas Riksförbund och Naturskyddsföreningen, medel till verksamhet. Naturvårdsverket och Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) är två myndigheter som också erhåller bidrag ur fonden. Bidraget till Jägareförbundet har av statskontoret konstaterats vara ett allmänt verksamhetsbidrag av samma typ som till andra frivilligorganisationer.

Genom uppdraget har en folkrörelse kopplats ihop med den statliga förvaltningen. Lösningen har resulterat i en för samhället kostnadseffektiv resursanvändning. Den arbetstid personalen fullgör inom ramen för uppdraget i samverkan med förtroendemannaorganisationen innebär att effekterna blir stora. I samband med Jaktens Villkor beräknades att över 4 700 årsarbeten utfördes till förmån för viltvården i samhället.

Synergieffekterna av kopplingen mellan ett uppdrag som detta och ett folkrörelseengagemang är en framgångsrik modell som passar denna typ av verksamhet och vårt lands folkrörelsekultur. Den svenska modellen som under decennier framgångsrikt byggts upp så att vi ur ett europeiskt perspektiv kan vara mer än stolta.

BILAGOR

1. Svenska Jägareförbundets verksamhetsplan för 2011
2. Jämställdhetsplan
3. Jaktens själ (dvd)
4. Broschyr Viltkött *
5. Broschyr Jägare, dela med dig! *
6. Delrapport Viltmatprojektet. *
7. Integrationspris

* Producerade inom projekt Viltmat

Svenska Jägareförbundet hade vid medlemsårets slut, den 30/6, cirka 185 000 medlemmar och cirka 4 000 förtroendevalda på olika poster i organisationen. Förbundet har cirka 110 personer anställda fördelade på 16 kontor över hela Sverige.

SVENSKA JÄGAREFÖRBUNDETS ORGANISATION

Svenska Jägareförbundets organisation består av 22 till förbundet anslutna länsjaktvårdsföreningar och regionalt av 358 jaktvårdskretsar.

Förbundet, länsjaktvårdsföreningarna och jaktvårdskretsarna är självständiga juridiska personer med respektive styrelse och årsstämma.

Svenska Jägareförbundet hade vid medlemsårets slut, den 30/6, cirka 185 000 medlemmar och cirka 4 000 förtroendevalda på olika poster i organisationen. Förbundet har cirka 110 personer anställda fördelade på 16 kontor över hela Sverige. Svenska Jägareförbundet är således en bred folkrörelse med medlemmar, förtroendevalda och personal över hela landet.

Förbundsstyrelsen består av ordförande, nio ledamöter och en representant för arbetstagarna. Årsstämman utser på sedvanligt sätt revisorer, två ordinarie och två suppleanter, varav en ordinarie och en suppleant ska vara auktoriserad.

MODELL FÖR BERÄKNING AV KOSTNADERNA

I regeringens beslut om precisering av det allmänna uppdraget finns, förutom ett antal generella villkor, angivet att verksamheten ska genomföras och redovisas inom ett antal verksamhetsområden. Till dessa verksamhetsområden finns också kopplat ekonomiska ramar.

Sedan 2005 har förbundet arbetat för att anpassa och utveckla den tidredovisning som ligger till grund för beräkningarna av kostnader och intäkter för det allmänna uppdraget.

Ekonomisystemet särskiljer intäkter och kostnader för det allmänna uppdraget från förbundets övriga intäkter och kostnader. Vidare specificeras såväl arbetad tid som övriga kostnader per verksamhetsområde.

1. VERKSAMHET

Det allmänna uppdraget

Leda de delar av jakten och viltvården som framgår av denna bilaga, i syfte att bidra till att i bilagan angivna mål samt riksdagens mål för viltvård och viltförvaltning uppfylls.

Generella mål

- Beslutade mål inom verksamhetsområdena för det allmänna uppdraget är uppfyllda.
- Andelen kvinnor ökar såväl i jägarkåren som i ledande positioner på alla nivåer inom förbundet.
- Viltvården ska bedrivas på ett sådant sätt att den biologiska mångfalden upprätthålls och gynnas.

Generella återrapporteringskrav

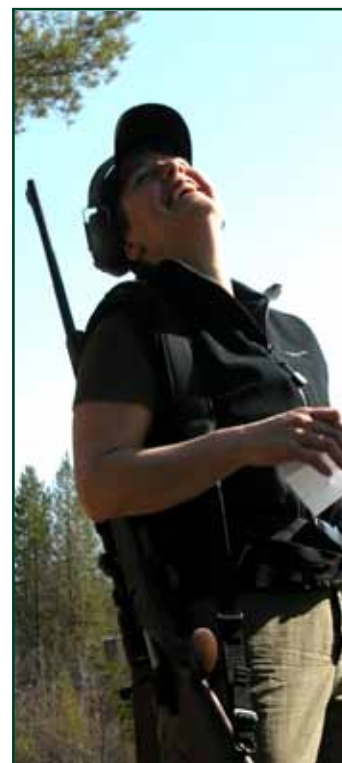
Jägareförbundet ska:

- Redovisa en analys av i vilken utsträckning förbundet bidragit till att uppfylla målen för det allmänna uppdraget.
- Redovisa en analys av förbundets arbete med jämställdhet.
- Presentera det allmänna uppdragets ekonomiska redovisning, skild från förbundets övriga ekonomi. Den ekonomiska redovisningen ska specificeras per verksamhetsområde om inget annat anges. En jämförelse ska göras med föregående år per verksamhetsområde.
- Redovisa hur medlen prioriterats inom varje verksamhetsområde.
- Tillse att den ekonomiska redovisningen är styrkt av revisor.

Särskilt prioriterade områden i beslutet om bidrag ur Viltvårdsfonden för 2011.

- Arbeta med att stärka den lokalt baserade förvaltningen av vildvin.
- Bidra till att viltkött blir ett välkänt inslag i regeringens satsning på "Sverige – det nya matlandet".
- Stödja förvaltande myndigheter med samordning av jägare vid skyddsjakt efter stora rovdjur samt arbeta för ökad rapportering av förekomst av stora rovdjur.
- Fortsätta arbetet med att lokalt förankra regeringens åtgärder för att minska inavelsgraden hos vargstammen.
- Motverka illegal jakt genom att bland annat informera om den illegala jakt som förekommer och dess inverkan på beslut om legal jakt.
- Tillhandahålla välutbildade eftersöksekipage genom lämpliga rekommendationer och utbildningsinsatser.
- Stimulera till ökad jakt efter gås.

Genomförda aktiviteter med anledning av den särskilda prioriteringen redovisas under respektive verksamhetsområde.

Ett generellt mål är att andelen kvinnor ökar såväl i jägarkåren som i ledande positioner på alla nivåer inom förbundet.

Foto: Anja Kjellsson

*Andelen kvinnliga jaktkortslösare var under jaktåret 2010/2011 5,8 procent vilket motsvarar 16 234 personer. En ökning med knappt 9 procent på ett år.
Foto: Leif Tallmyren*

Jägareförbundets arbete inom ramen för det allmänna uppdraget under 2011

Den övergripande arbetsinriktningen i Jägareförbundet styrs av förtroendemannaoorganisationens beslut om förbundets verksamhetsplan samt regeringens beslut om inriktning och volym på arbetsuppgifter inom ramen för det allmänna uppdraget.

Förbundet konstaterar att en tydlig och väl genomarbetad verksamhetsplan samt en tydlighet i målformuleringarna av det allmänna uppdraget skapat förutsättningar för att göra ett gott arbete och en väl genomarbetad redovisning. Under verksamhetsåret påverkas förbundet av beslut och händelser i samhället som innebär att löpande omprioriteringar genomförs. Omprioriteringarna påverkar resultaten i det allmänna uppdragets verksamhetsområden och kan bidra till diskrepanser mellan beslutade och nyttjade medel.

Genom denna redovisning anser förbundet att måluppfyllelsen är god. I de fall förbundet inte nått en målsättning fullt ut under året finns den fortsatt med i verksamheten för måluppfyllelse under kommande verksamhetsår.

Jägareförbundets arbete med jämställdhet

Personalorganisationen, liksom jägarkåren i stort, har i ett historiskt perspektiv varit klart mansdominerad och förbundet har sedan länge arbetat aktivt för att skapa en jämnare könsfördelning. Genomsnittligt antal anställda för 2011 uppgick till 110 personer, 34 kvinnor och 76 män. I bifogad jämställdhetsplan beskrivs de övergripande målen och de kortsiktiga målsättningarna för Jägareförbundets jämställdhetsarbete.

En målsättning var att under år 2011 uppnå en jämnare fördelning av antalet män och kvinnor som söker de olika tjänsterna i förbundet. Tyvärr återspeglas könsskillnaden i ansökningarna den underliggande skillnaden från tidigare utbildningar. Rent allmänt måste vi och många andra gröna näringar och landets utbildningssäten sträva efter att redan i unga år skapa intresse för att arbeta i dessa näringar. Glädjande är att av sex anställda jaktvårdskonsulenter var två kvinnor och dessutom har en kvinnlig enhetschef anställts. Till de traditionellt kvinnligt dominerade yrkena har vi många sökande till tjänsterna, men med ett mycket lågt antal män.

En komplett lönekartläggning genomfördes under 2011 och inga skillnader som kan hänföras till kön påvisades.

Kvinnor i jakten

Andelen kvinnliga jaktkortslösare var under jaktåret 2010/2011 5,8 procent vilket motsvarar 16 234 personer. En ökning med knappt 9 procent på ett år. Av Jägareförbundets medlemmar är nu 8,3 procent kvinnor. I två av landets länsjaktvårdsföreningar har andelen kvinnliga medlemmar passerat 10 procent.

Förbundet använder andelen kvinnliga jaktkortslösare som jämförelsetal när organisationens mått på jämställdhet utvärderas.

- I förbundsstyrelsen är andelen kvinnliga ledamöter 20 procent.
- I styrelserna för landets 22 länsjaktvårdsföreningar är andelen kvinnliga ledamöter 11,9 procent. 2001 var andelen 6,1 procent.
- I landets kretsstyrelser är andelen kvinnliga ledamöter 7,7 procent.
- På årsstämman 2010 var andelen kvinnliga ombud 7 procent.
- 19,7 procent av provtagarna för jägarexamen var kvinnor under 2010. Antal kvinnor som tar jägarexamen varje år är cirka 1 800-2 000 personer. Den trenden har varit stabil de senaste fem åren.

EKONOMISK REDOVISNING

Den ekonomiska redovisningen över det allmänna uppdraget är skiljd från Jägareförbundets redovisning och uppdelad per verksamhetsområde.

Sammanställning av kostnader inom ramen för det allmänna uppdraget.

Verksamhetsområde	Anvisade medel 2011	Kostnader 2011	Kostnader 2010	Not
Övergripande information	16 000 000	16 908 801	16 594 585	
Information om praktisk jakt och förvaltning av viltarter	20 600 000	17 850 262	20 077 390	1
Viltövervakning	4 700 000	5 730 493	5 671 238	2
Älgförvaltning	6 000 000	6 873 443	5 178 446	3
Vilt och trafik	2 500 000	2 006 512	2 515 865	4
Yrkesmässig utbildning	700 000	1 209 964	662 702	5
Summa	50 500 000	50 579 475	50 700 226	

Intäkter

Vidare redovisas intäkter om 1 169 795 kronor inom ramen för det allmänna uppdraget.

NOTER

1. Under 2011 har information om praktisk jakt fått prioriteras ned en del beroende framförallt på det nya älgjaktssystemet som kommer att sjösättas under 2012. Eftersom i storleksordningen 80 procent av jägarkåren jagar älg så är information runt detta en viktig fråga.

2. En extra satsning har under året genomförts för att förbättra rapporteringen. Även om vi i landet är duktiga finns en potential att förbättra rapporteringen, vilket också skett och framförallt har medvetenheten hos jägarkåren om behovet ökat. Under året har också en viltapp framtagits riktad till bredast möjliga målgrupp.

3. Informationsbehovet har varit mycket stort med tanke på att det antagligen är en av de största förändringarna i älgförvaltningen i modern tid.

4. Kostnaderna här har inte nått upp till anslaget eftersom arbetet delvis bromsats upp genom förseningar i material från myndighet. Arbetet med eftersök vid spårbunden trafik har inletts men det mesta arbetet kommer 2012.

5. Den högre kostnaden kommer av att en ny kurs med viltmästare startar januari 2012. Då yrkesläraren var pappaledig steg kostnaden vid introduktion av ersättare.

Jägareförbundet ska bland annat redovisa hur projektet Natur och Jakt har bidragit till ökad integration av invandrare.

Foto: Tamisha Kindberg

1.1 VERKSAMHETSOMRÅDE ÖVERGRIPANDE INFORMATION

Mål

- Myndigheter erhåller efterfrågade objektiva yttranden inom ramen för det allmänna uppdraget.
- Allmänheten erhåller objektiv och lättillgänglig information om jakt- och viltvårdsfrågor samt om viltforskning.

Åtterrapporering

Jägareförbundet ska redovisa:

- Hur förbundet arbetar för att garantera objektivitet i den information och service som ges.
- Hur många och vilka utlåtanden och yttranden som olika myndigheter efterfrågat under året.
- Hur många utlåtanden och yttranden som har besvarats på förbunds nivå.
- Vilken information som tagits fram och till vilka målgrupper.
- Förbundets arbete med information om viltkött.
- Hur förbundets projekt Natur och Jakt har bidragit till ökad integration av invandrare.
- Tidsåtgång för den information till allmänheten som skett inom ramen för det allmänna uppdraget.
- Hur många besök som webbsidan Vilt och Vetande haft under året.

Objektivitet i information och service

Objektivitet och ställningstaganden som grundas på aktuell kunskap har alltid varit viktigt för förbundet.

Informationen bygger på kunskap, såväl egen, som den förbundet får genom omfattande samarbete och överläggningar med myndigheter, organisationer samt inte minst med viltforskningen. Tydligt är också att förbundets kunskap blir mer och mer efterfrågad då fler myndigheter och organisationer söker samarbete i vilt- och viltvårdsfrågor.

Personalens kompetens är hög och utvecklas löpande genom utbildning och erfarenhetsutbyte. Kontorsorganisationen skapar också förutsättningar för en god service och möjlighet att nå ut med lokal information. Ett långsiktigt agerande med viltet och viltvården i centrum har också skapat en rik fauna ur ett europeiskt perspektiv.

Erfarenheterna visar även att det går alldeles utmärkt att förena objektivitet med ett stort engagemang från en förtroendemannaorganisation.

Uppstår situationer där förbundets roll och objektivitet kan ifrågasättas kan årets beslut att avböja arbetsuppgifter inom det allmänna uppdraget tjäna som exempel på hur förbundet agerar för att vidmakthålla objektiviteten i arbetet inom ramen för uppdraget.

Yttranden och utlåtanden

På förbunds nivå har Jägareförbundet noterat 122 stycken inkomna remisser. Förbundet har avstått från att yttra sig vid ett tillfälle. Av dessa remisser utgör 100 stycken förfrågningar rörande vapenärenden som översänts från polismyndigheterna runt om i landet.

Utöver dessa remisser tillkommer ett stort antal yttranden och utlåtanden som behandlats av personal och länsjaktvårdsföreningar.

Länsstyrelserna översänder till största delen remisser i frågor som rör exempelvis skötselplaner för älg och kronhjort, tillstånd av varierande slag samt frågor rörande skötselplaner vid bildande av naturreservat. Bland övriga instanser som översänt remisser till länsjaktvårdsföreningarna finns bland annat regionala myndigheter och kommuner.

Rapporterad tid för information

Jägareförbundets personal har rapporterat totalt 20 545 timmar inom ramen för verksamhetsområdet varav 12 635 timmar under information till allmänheten. En stor del av rapporterad arbetstid utgörs av kontakter med allmänheten via telefon, e-post och besök på länsjaktvårdsföreningarnas kontor.

Personalen har också omfattande kontakter med medier runt om i landet och medverkar ofta vid mässor, informationsmöten, seminarier och liknande arrangemang dit allmänheten har tillträde.

Information och seminarier

Under året lanserades filmprojektet "På spaning efter jaktens själ", en film-svit med tio kortfilmer om jägarlegender från Norrbotten till Skåne.

Projektet har genomförts i samarbete med länsföreningar och skildrar svensk jaktkultur som en del av vår svenska kulturhistoria. Filmerna premiärvisades på Skansen med kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth som invigningstalare. Liljeroth sa bland annat "Jakten kan lära oss att vårda vår själ och ta oss till en närhet till naturen, närhet till våra medmänniskor och närhet till oss själva. Det är någonting alldeles unikt som är värt att bevara och utveckla för framtida generationer."

Ett seminarium på Öster Malma fokuserade på kom att handla om den nya älgförvaltningen. Intresset var stort och över tvåhundra personer deltog. Ytterligare ett uppskattat seminarie under året behandlade viltkött.

Förutom dagliga kontakter med myndigheter, jägare och allmänhet genomförs riktad information där förbundet står som arrangör eller medverkar.

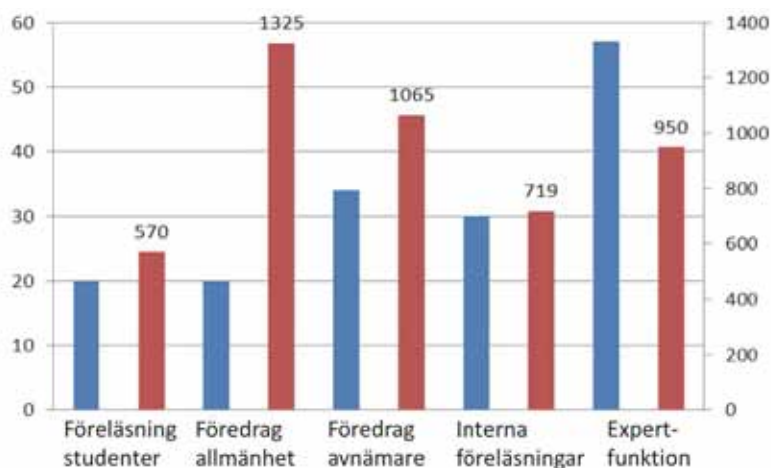
Jägareförbundets personal har rapporterat totalt 20 545 timmar inom ramen för verksamhetsområdet varav 12 635 timmar under information till allmänheten.

Foto: Anja Kjellsson

Remisser på förbunds nivå

Remiss från	Angående	Not
Landsbygdsdepartementet	Handel med sälprodukter	Besvarad 2011-01-31
Skogsstyrelsen	Ändringar av föreskrifter och allmänna råd till skogsvårdslagen	Inget att erinra
Naturvårdsverket	Rovdjurscentra	Besvarad 2011-02-21
Jordbruksverket	Föreskrifter och allmänna råd om hägnade fåglar	Besvarad 2011-05-16
Skogsstyrelsen	Stöd för vissa åtgärder inom skogsbruket	Besvarad 2011-03-18
Skogsstyrelsen	Översyn av föreskrifter och allmänna råd för 30 § SvL	Besvarad 2011-03-18
Naturvårdsverket	Konsekvensutredning inom den sk Laponiaprocessen	Besvarad 2011-03-18
Miljödepartementet	Licenjaktens betydelse för förståelsen för rovdjurspolitiken	Besvarad 2011-03-25
Skogsstyrelsen	Kunskapsplattform om hållbart brukande av skog	Besvarad 2011-04-12
Naturvårdsverket	SVA:s slutrapport "Test av fångstredskap avseende levandefångst av vildsvin samt pilotstudien 2010-06-18	Besvarad 2011-04-21
Viltskadecenter	Yttrande över rapport "boskapsvaktande hundar"	Besvarad 2011-05-03
Länsstyrelsen i Norrbotten	Åtgärdsprogram för Kungsörn	Besvarad 2011-05-12
Landsbygdsdepartementet	Reglering av eftersök av tågskadat vilt	Besvarad i juli
Miljödepartementet	Kommissionens motiverade yttrande om licensjakt på varg	Besvarad 2011-07-22
Miljödepartementet	Rovdjurens bevarandestatus	Besvarad 2011-08-15
Naturvårdsverket	Föreskrifter och allmänna råd för förvaltning av älg och kronhjort	Besvarad 2011-08-26
Naturvårdsverket	IT-plattform till stöd för älgförvaltningen	Besvarad 2011-08-26
Skogsstyrelsen	Skogliga inventeringsmetoder i en adaptiv älgförvaltning	Besvarad 2011-09-02
Miljödepartementet	Kompensationsåtgärder vid införsel och utsättning av varg	Besvarad i september
Naturvårdsverket	Listning av olägenheter som motiverar skydds jakt	Besvarad 2011-09-14
Skogsstyrelsen	Samlade och konsoliderade föreskrifter och allmänna råd till skogsvårdslagen	Besvarad 2011-11-17
Miljödepartementet	Naturvårdsverkets redovisning av tilläggsuppdrag om den svenska rovdjurspolitiken	Besvarad 2011-11-25
Polismyndigheterna	100 remisser angående vapenärenden	

Nationella informationsinsatser

Informationsinsatser under året uppdelat efter målgrupp och funktion. Den blå stapeln, som läses av på vänster axel, står för antal tillfällen för respektive kategori. Röda staplar står för ungefärliga antalet personer (höger axel) som deltagit totalt för respektive kategori.

Föreläsning studenter innebär deltagande vid utbildning vid högskola eller universitet. Föredrag allmänhet syftar på en övning med allmänheten som målgrupp. Föredrag avnämare beskriver tillfällen där yrkesverksamma inom jakt, viltförvaltning eller viltvård deltagit. Interna föreläsningar innebär att målgruppen varit verksam inom Svenska Jägareförbundet. Expertfunktion inbegriper de tillfällen förbundet deltagit i expertpaneler eller motsvarande.

Denna del av informationsverksamheten uppgår totalt till 126 tillfällen vilket nått ut till knappt 4 000 personer.

Nationella arrangemang där förbundet svarat för arrangörskapet eller medverkat som experter

Namn	Beskrivning	Målgrupp	Deltagare
Nordic Waterbirds in a warming world	5 dagars internationell forskarkonferens	Andfågelforskare och förvaltare	50
Viltforskdagarna	Konferens svenska viltforskare och förvaltare	Forskare och förvaltare	70
Vad händer med våra kustfåglar?	Öppet seminarium, Stiftelsen Sveriges Vildnad	Allmänhet och förvaltare	50
Varför vill vi veta hur många rävar det finns?	Öppet seminarium, Stiftelsen Sveriges Vildnad	Allmänhet och förvaltare	70
SKK-konferens med jakthundklubbar	Jakthundklubbar för samråd	Representanter jakt-hundklubbar	40
Vildsvinsseminarium jaktmessa Västerås	Öppet seminarium om vildsvinsförvaltning	Allmänhet	100

www.jagareforbundet.se hade 1 335 652 unika besökare under 2011.

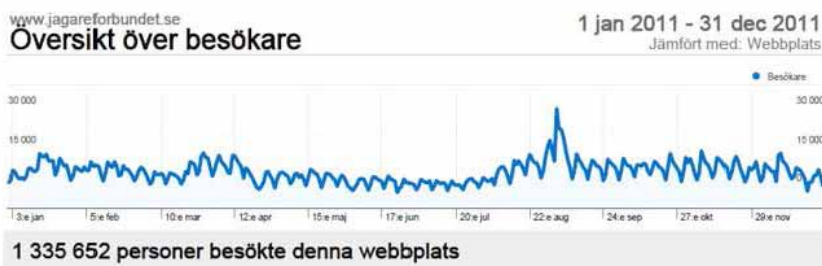
www.viltmat.nu har haft 13 988 unika besökare under 2011 (mätstart den 25 september).

Hemsidan

Hemsidan är en av Jägareförbundets absolut viktigaste kanaler för att nå ut med information till allmänhet och jägare.

Innehållet på Jägareförbundets webbplats centrala del består av information om jakt, bestämmelser, regeringens allmänna uppdrag, nyheter, vilt, jägare och natur. Länsjaktvårdsföreningar och jaktvårdskretsar har också egna hemsidor främst med information om den lokala verksamheten.

Under 2011 har ett stort projekt påbörjats för att utveckla hemsidans struktur i syfte att förenkla för besökaren och för att tydliggöra arbetet inom det allmänna uppdraget. Besöksfrekvensen fortsätter att öka. 2011 hade Jagareförbundet.se 435 071 fler unika besökare jämfört med 2010. Totala antalet hamnade på 1 335 652 unika besökare.

Källa: Google Analytics, SIS-index, KIA-index

Viltmat

Det finns idag ett ökande matintresse i samhället särskilt med fokus på ekologiska och lokala råvaror. Jägareförbundet har erhållit medel från Jordbruksverket för att medverka att öka intresset för viltmat och samtidigt stimulera en ökad sysselsättning för lokala företag och organisationer. Projekt Viltmat ska även bidra med viltkött till projektet "Sverige – det nya matlandet".

Projektet genomförs i samarbete med Viltmatsakademien, SIK, Studieförbundet, Svensk Hjortavel, Slow Food Sweden samt Sveriges Yrkesjägarförbundet. Projektet som ska redovisas i slutet av 2012 handlar bland annat om att öka kunskapen om tillvaratagande av viltkött bland jägarna. Projektet ska även göra en förstudie om kvalitetssäkring för viltmat, utveckla minst tio nya viltprodukter och marknadsföra viltkött som en resurs i samhället.

Som ett led i detta arbete har Jägareförbundet startat viltmatsajten www.viltmat.nu som främst vänder sig till allmänhet, jägare, butiker och restauranger. Sajten har snabbt blivit ett naturligt nav för olika intressenter inom området för viltkött som mat och resurs.

Från 25 september började statistik registreras och fram till årets slut har sajten haft 13 988 unika besökare.

Arbetet sker i samarbete med Viltmatprojektet som har sin grund i Jägareförbundet Västmanlands satsning på viltmat. Den verksamheten har gett ringar på vattnet och nu utvecklas aktiviteterna i fler län på ett framgångsrikt sätt. Totalt rapporterar projektet 112 242 portioner viltmat under en kampanjvecka. Se vidare i bifogade rapport från Viltmatprojektet.

Vilt och Vetande

Vilt och Vetande främjar kommunikationen mellan forskningen, förvaltningen och allmänheten. Vilt och Vetande verkar för att kunskapen som forskningen producerar om främst vilt, viltstammar och viltförvaltning förs ut på flera sätt. Men genom att fånga upp allmänhetens synpunkter bidrar Vilt och Vetande också till att informationen även går i den andra riktningen, från allmänheten till forskningen.

Under 2011 genomförde Naturvårdsverket tillsammans med Svenska Jägareförbundet en utvärdering av viltforskningen som bedrevs mellan åren 2000-2007. Vilt och Vetande bidrog till att viktiga målgrupper deltog i utvärderingen. Vidare har ett flertal föredrag och föreläsningar hållits kopplade till svensk viltforskning i olika sammanhang.

Frågor om djur och natur

Antalet frågor som kom in till Vilt och Vetandes frågespalt låg under 2011 på cirka 150 stycken e-post, vilket är en betydligt lägre nivå än tidigare år. Jägareförbundet har därför börjat undersöka om denna minskning kan ha någon teknisk förklaring som exempelvis för hårt spamfilter vilket i så fall kan ha stoppat ett antal frågor.

Vilt och Vetande nås även av frågor via telefon och vid möten ute i landet. Intresserad allmänhet är den vanligaste frågeställaren, men även myndighetspersoner och journalister nyttjar Vilt och Vetande. Uppskattningsvis har ett hundratal samtal från journalister besvarats under 2011.

Artpresentationerna

Artbeskrivningarna på Vilt och Vetandes hemsida har också uppdaterats och omarbetats under 2011.

Besök

För hemsidan Vilt och Vetande noterades en stabil besöksfrekvens om cirka 75 000 unika besök under 2011, enligt Google Analytics.

Viltappen

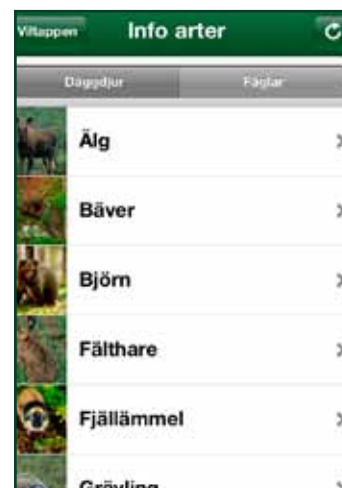
Under året utvecklades en mobil app. Den heter "Viltappen" och har utvecklats för bredast möjliga målgrupp.

Betaversionen av appen har mottagits väl av människor i alla åldrar och med skiftande bakgrund. Satsningen känns därmed rätt när det gäller att öka allmänhetens kunskap och intresse för naturen. En utökad version kommer att presenteras under 2012.

Viltappen fokuserar på att vara ett stöd vid fältbestämning av vilda däggdjur och fåglar och beskriver vanliga vilda djurs kännetecken, spår och läten. Men Viltappen innehåller också information om arternas utbredning, föda, fortplantning och relation till människan.

För hemsidan Vilt och Vetande noterades en besöksfrekvens om cirka 75 000 unika besök.

Jägareförbundets nya viltapp har laddats ner av cirka 25 000 personer.

Integration, tillgänglighet och mångfald

Jägareförbundet har kommit långt i sitt arbete med mångfald. Men sett ur perspektivet att av våra medlemmar endast 8 procent är kvinnor, 10 procent är ungdomar och betydligt färre är invandrare, har vi mycket arbete kvar att göra. Jägareförbundet vill vara en organisation som återspeglar dagens samhälle. Vårt mål är att göra jakten tillgänglig för alla.

Integrationsprojektet har utvecklats under året till att omfatta en prisbelönt ungdomssatsning samt "Världens Vilt" där vi gjort recept med internationella influenser och viltkött som bas med hjälp av personer med utländsk bakgrund. Recepten presenteras löpande på www.viltmat.nu

Under året har cirka 50 ungdomar introducerats till svensk natur och friluftsliv genom flera verksamheter, som planerades och genomfördes under loppet av ett år.

Hittills har Jägareförbundet arbetat med över 150 ungdomar med utländsk bakgrund genom denna metod. De resultat vi har sett sträcker sig från ökad naturkunskap och förbättrade språkkunskaper fram till regelbundna utomhusaktiviteter under skoltid.

Jägareförbundet utvecklar nu också en tydlig policy för det fortsatta integrationsarbetet.

Foto: Tamisha Kindberg

1.2 VERKSAMHETSOMRÅDE PRAKTISK JAKT OCH FÖRVALTNING AV VILTARTER

Mål

- Kunskapen i praktisk jakt, viltvård och det jaktbara viltets utveckling är god bland markägare, jakträttshavare och jägare.
- Myndigheter, markägare, jakträttshavare och jägare erhåller objektiv information och god service i frågor som rör praktisk jakt, viltvård och det jaktbara viltets utveckling.
- Medverka till korrekt informationsspridning av myndighetsbeslut om stora rovdjur.
- Information av hög kvalitet tillhandahålls om praktisk jakt och viltvård vid skydds jakt och andra skadeförebyggande åtgärder.
- Jaktsäkerheten är hög.
- Antalet skadskjutningar är få.
- All ammunition är blyfri så långt det är möjligt.
- Den negativa påverkan på hälsa och miljö från användningen av blyammunition är försumbar.

Åtterrapporering

Jägareförbundet ska redovisa:

- Hur många och vilka kurser, temadagar och liknande som förbundet anordnat. Antalet deltagare vid dessa kurser och temadagar.
- Vilket utbildningsmaterial förbundet tillhandahållit.
- Tidsåtgång för rådgivning i praktisk jakt och förvaltningsfrågor.
- Tidsåtgång för arbete med upplysning till myndigheter, markägare och jägare i markanvändnings- och miljöfrågor relaterade till viltvård och jakt.
- Antalet avgivna yttranden till myndigheter i frågor om skydds jakt, var i landet skydds jakt bedrivs i störst omfattning samt vilka arter som främst är föremål för jakten.
- En kort analys av hur skadebilden har förändras över tiden.
- Hur förbundet har arbetat med förvaltningsfrågor avseende vildsvin.
- Vilket arbete som företagits vad avser främmande viltarter inom ramen för detta uppdrag.
- I vilken utsträckning förbundet har bistått förvaltande myndigheter med samordning av jägare vid skydds jakt efter stora rovdjur och vilka informationsinsatser om myndighetsbeslut avseende stora rovdjur som har genomförts.
- Förbundets arbete med en lokal förankring av processer med flytt och införsel av vargar samt naturliga nyetableringar av revir.
- Hur förbundet har arbetat för att motverka illegal jakt.
- Hur förbundet har verkat för att intensifiera omfattningen av viltvårdsarbetet i landet.
- Hur förbundet har informerat om förvaltningen av dov och kron.
- Hur förbundet verkat för att minska antalet skadskjutningar generellt samt specifikt på björn och varg.
- Vilka åtgärder och informationsinsatser som förbundet vidtagit i syfte att minska användandet av blyammunition till förmån för blyfria alternativ, minska den negativa miljöpåverkan från användningen av blyammunition och att lämpliga miljöåtgärder vidtas vid skjutbanor.

Foto: Madeleine Lewander

Personalen rapporterar

12 891

timmars arbete med rådgivning i praktisk jakt och förvaltning av viltarter.

Foto: Anna Lindström

Kurser och temadagar

Det rapporteras att 3 132 personer genomgått utbildning under ledning av personal inom ramen för det allmänna uppdraget. Utbildning rörande arterna och förvaltningen av vildsvin, hjort och rådjur har till övervägande del genomförts som temakvällar.

Kurser och temadagar	Antal deltagare
Artkunskap	29
Björnjaksutbildning	355
Eftersök för jaktledare	47
Fällor och fångst	70
Gås jakt	73
Hjort och rådjur	38
Jaktetik	45
Jaktformer	35
Jaktledarutbildning	378
Ledarutbildning skytte	199
Skytteutbildning	70
Säl och säljakt	14
Varg, arten och jaktlig organisation	140
Vildsvin	1 500
Viltvård	1 176
Viltvårdsområden	110
Övrig instruktörsutbildning	10
Övriga utbildningar	611

Utbildningsmaterial

Jaktledarkurserna har under 10 års tid varit en central och framgångsrik utbildning. Över 10 000 deltagare kan noteras och under året har ett omfattande arbete med att förnya och uppdatera materialet genomförts.

Utbildningen av gåsjaksinstruktörerna har fortsatt och det har genomförts utbildning i att använda lockpipa som ett verksamt medel under grå- och kanadagås jakt. Tidigare har en djupare kunskap om lock av grågäss saknats men den tekniken har nu utvecklats av initierade jägare och sprids vidare.

Marknaden har också reagerat positivt på budskapet om vikten av att nyttja bästa tillgängliga teknik vid gåsjakt, dels för att öka det jaktliga resultatet och dels för att jakten ska genomföras med en hög etik och få skadskjutningar. Ett flertal företag producerar numera lockpipor och informativa instruktionsfilmer som bidrar till ett ökat intresse för gåsjakten.

Rådgivning i praktisk jakt och förvaltningsfrågor

Personalen rapporterar 12 891 timmars arbete med rådgivning i praktisk jakt och förvaltning av viltarter.

Miljöfrågor och markanvändning

Under rubriken upplysning till myndigheter, markägare och jägare i frågor rörande markanvändnings- och miljöfrågor relaterade till jakt och viltvård rapporteras en arbetsinsats över 3 267 timmar.

Skyddsjakt

Förbundet samverkar med andra myndigheter och organisationer vad gäller skyddsjakt och skadeförebyggande åtgärder, exempelvis Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, LRF, polismyndigheterna och Viltskadecenter.

Skyddsjakt är idag ett tämligen vitt begrepp som omfattar olika åtgärder för att förhindra skador främst inom jordbruk, djurhållning, skogsbruk, vägtrafiken och på fastigheter.

Insatserna berör en mängd olika arter i en rad olika situationer. Det kan gälla grävling under ett bostadshus, gäss på badstränder eller i jordbruksgrödor, älg och rådjur i villabebyggelse, olämpliga bäverfördämningar, kron- och älgskador på skog eller vildsvinsskador i jordbruk och anläggningar.

Rådgivningen kan gälla enskilda skyddsjaktsbeslut eller allmänna skyddsjaktsbestämmelser. Oftast är rådgivningen också förknippad med råd om hur skador ska kunna förebyggas.

Skyddsjaktens omfattning, aktuella arter och skadebilden

Omfattningen av frågor rörande skyddsjakt i olika former varierar av naturliga skäl kraftigt över landet. Vilttätheter, landskapsbild, jord och skogsbruk samt hur tätbefolkad regionen är påverkar skyddsjakten i mycket stor omfattning. Sammantaget över landet har noterats 344 avgivna yttranden.

I landets fyra nordligaste län har sex yttranden lämnats angående skyddsjaktsärenden. Det har rört sig om skyddsjakt efter gråsäl, vikare, mellanskarv och älg. Det rapporteras även om skyddsjakt efter björn, lo, varg och järv inom renkalvingsområdena samt efter duva och kråkfågel i tätort.

I samtliga län uppges skadorna av säl, gäss och mellanskarv öka. Områdesvis uppges även ökande skador av älg, trana, skarv och svan. Skadebilden av stora rovdjur anses fortsatt hög, främst inom renbetesområdena i Norrbotten och Jämtland.

I Mellansverige har 82 yttranden avgivits främst inom Stockholm, Västmanland och Örebro län. Omkring hälften av yttrandena berör fåglar, främst grågås, vitkindad gås, mellanskarv och kråkfågel. Bland däggdjuren handlar skyddsjaktsärendena främst om bäver, stora rovdjur, älg, kron- och dovhjort samt vildsvin.

I södra Sverige är skyddsjaksfrågorna omfattande, 256 yttranden har avgivits varav en mycket stor andel av yttrandena berör de tre sydligaste länen.

En majoritet av ärendena avser grågås, sädgås, vitkindad gås och kråkfågel men också mellanskarv, älg, samt kron- och dovhjort.

Ansökningar om rörlig belysning för skyddsjakt efter vildsvin uppges öka i omfattning liksom skyddsjakt efter kråkfågel, räv och grävling inom naturreservat. Syftet med skyddsjakten inom naturreservaten är främst att sökandena vill värna om strandängshäckande vadare.

Grågås.

Illustration:

Hans Larsson

Vildsvin

Svenska Jägareförbundets arbete med att stärka den lokala vildsvinsförvaltningen har fortsatt under året. Samarbetet med LRF utvecklas på flera håll i landet och totalt uppges 89 utbildningar och informationskvällar med över 1 500 deltagare.

Svenska Jägareförbundet är engagerad i det vetenskapliga projektet (Management tools for Wild boar (*Sus scrofa*) – census techniques and population predictions) som drivs av Gunnar Jansson, Grimsö forskningsstation och Johan Månsson, Viltskadecenter. Projektet syftar bland annat till att finna relevanta metoder för lokal och regional uppskattning av vildsvinens populationstäthet. Samarbetet fortsätter under kommande år.

Förbundets hägn för test av vildsvinshundar i Agusa invigdes av landsbygdsminister Eskil Erlandsson under året. Utbildningsverksamheten är fortsatt intensiv och besöksfrekvensen har varit hög under året. Ett internationellt scoutläger i närheten av hägnet bidrog till att över 1 000 besökare noterades.

Jägareförbundets nationella vildsvinsgrupp påbörjade under året arbetet med att ta fram en handlingsplan för vildsvin. Dokumentet, som färdigställs under 2012, blir förbundets viktigaste styrdokument för arbetet med vildsvin.

Invasiva arter

Jägareförbundets engagemang i LIFE+ projektet rörande mårddhund påverkar även förbundets ordinarie personal något. Dels genomförs till viss del regelbunden utbildning inom ämnet och personalen bidrar också till att svara på frågor från allmänheten.

Även vid akuta insatser vid tips används såväl personal som förtroendevalda. Det ovanligt utbredda isläget skapade också en del arbete för att säkerställa att inga mårddhundar kom över från Åland.

Tyvänn hittades för första gången också rävar smittade med rävens lilla dvärgbandmask i landet. Förbundet agerade kraftfullt och mobiliserade hela sin organisation och på mindre än tre veckor organiserades insamling av 3 300 rävar från hela landet för provtagning.

Arbetet med stora rovdjur

Förbundet tog den 27/9 2011 beslut om att avsluta arbetet med att bistå myndigheter med organisation av skydds jakt och inventering av varg. Samtidigt togs också beslutet att inte längre förankra genetisk förstärkning av varg. Detta beslut togs med anledning av regeringens beslut den 17/8 2011 om att ställa in licensjakten och slopa taket för vargstammen i landet.

Arbetet med de ovan angivna arbetsuppgifterna kopplade till varg har därför endast bedrivits under nio månader av 2011. Under de resterande tre månaderna av 2011 inkom ingen begäran om bistånd vid vare sig skydds jakt eller inventering av varg till förbundet, så ur praktiskt hänseende är det endast information om genetisk förstärkning som uteblivit under denna tid. Samtliga arbetsuppgifter kopplade till andra arter, såsom björn och lo, har bedrivits med oförminskad styrka under hela året.

Skyddsjakt av stora rovdjur

Förbundet har under året bistått länsstyrelser samt Naturvårdsverket med utbildning och organisation vid skyddsjakter på stora rovdjur utanför renskötselområdet. Förbundet har bistått med stöd i någon form när det begärts av länsstyrelser eller Naturvårdsverket.

I samband med dessa skyddsjakter har i samtliga fall utbildnings- och informationsinsatser gjorts i form av temakvällar, övningsskytte samt organisation av jaktlag, jägare samt kartmaterial och sambandsbestämmelser. Dessutom har det i samtliga fall funnits en kontaktperson för medier.

I samband med licensjakt och skyddsjakt på såväl lo som björn och varg har information gått ut i samtliga fall, dels genom vår hemsida samt tidningar, men också för samtliga tre arter i form av speciellt anordnade temakvällar i aktuella områden.

Vidare marknadsför och genomför förbundet rena utbildningar i dessa tre arters biologi samt hur man lämpligen jagar dem.

Förbundet har också under året fortsatt sin satsning på särskilt tränade ekipage för spårning av varg och björn vilka används vid såväl skyddsjakt som skrämselaktioner och dokumentation av skador från stora rovdjur.

Lokal förankring av införsel av varg

Fram till den 27/9 2011 bedrev förbundet information omkring processen med införsel av vargar och behovet av genetisk förstärkning vid specifikt anordnade möten för cirka 2 300 personer.

Utöver detta har ämnet varit föremål för diskussioner vid huvuddelen av övriga informations- och utbildningstillfällen (jaktledare, rovdjursutbildning, klövviltförvaltning med mera). Aktiviteter som samlat totalt cirka 20 000 deltagare, exklusive möten som förtroendevalda arrangerat utan medverkan från tjänstemän.

Illegal jakt

Förbundet har under året arbetat intensivt med att motverka illegal jakt. Inte minst mot bakgrund av den rapport från WWF som slog fast att den illegala jakten på varg minskat kraftigt, så är vår uppfattning att satsningarna och arbetet gett resultat.

Förbundet tar alla lämpliga tillfällen att tydliggöra sitt avståndstagande till illegal jakt. I information från Jägareförbundet till media, i tidningen Svensk Jakt och på hemsidan angriper förbundet den illegala jakten kraftfullt och återkommande oavsett vilken viltart som drabbats.

Frågan drivs också i opinionsbildande syfte för att öka insikten om att den legala jaktutövningen och jägarkåren blir lidande av den illegala jakten.

I Svenska Jägareförbundets utbildningsmaterial, jaktledarutbildningar och rovdjursutbildningar behandlas också problemet med, och effekterna av, illegal jakt.

Fram till den 27/9 2011 bedrev förbundet information omkring processen med införsel av vargar och behovet av genetisk förstärkning vid specifikt anordnade möten för cirka 2 300 personer.

Foto: Kenneth Johansson

Foto: Kenneth Johansson

Viltvård

Viltvårdsorganisationen som började byggas upp under den särskilda satsningen på viltvård 2008-2010 har under 2011 utvecklats vidare lokalt och regionalt. Genomgående har kopplingen mellan viltförvaltning och annan markanvändning tydliggjorts genom att begreppet viltbruk börjat användas.

Vidare har arbetet med att kommunicera betydelsen av viltvård för naturvården fortsatt, exempelvis genom att visa att mer än 100 000 markägare bedriver viltanpassad skogsskötsel till gagn för viltet, övrig mångfald och landskapsbilden. Förbundet har tagit en aktiv roll i diskussionerna om utformningen av miljöhänsyn i skogsbruket och jordbrukspolitiken under kommande stödperiod 2014-2020.

Jägarkårens attityder till vilt, viltvård och jakt har analyserats vidare, parallellt med att undersökningar av markägarnas attityder till älg och vildsvin genomförts. Denna kunskap kommer att vara av stort värde för att identifiera målkonflikter och för att kunna arbeta fram måltal inom viltförvaltningen framgent.

Åtgärder för att minska antalet skadskjutningar

Under året har det i olika sammanhang förts propaganda för de olika skytte träningsformer som finns att registrera på övningssskyttebeviset "Mitt tränings-skytte" som förbundet distribuerade till samtliga medlemmar under våren 2011. Skyttekortet finns även tillgängligt för alla via hemsidan. Kortet är en form av loggbok där det årliga träningssskyttet kan dokumenteras.

Samtidigt distribuerades till samtliga skyttebanor, jaktledare, lokalorganisationer, älgskötselområden, med flera, broschyren "Vårt träningssskytte" som

beskriver hur träningskyttet kan gå till samt behovet av att alla jaktlag har ett särskilt krav för jaktskytteträningen. Tanken med övningskyttebeviset är att det ska bli ett naturligt moment i samband med jakten att jaktledaren, i paritet med jaktkortet och vapenlicensen, erinrar om att träningskytte för den aktuella jaktformen ska vara genomförd och att övningskyttebeviset ska vara ifyllt avseende berörda moment. Tonvikten i marknadsförningen av träningskyttet har legat på att vid kulskott använda stöd och att vara omsorgsfull om skjutavståndet vid alla jaktformer, såväl hagel som kula.

En träningskytteverksamhet som tagit särskild fart under året är skytte med skyttesimulatorer. Flera länsföreningar har köpt in sådana anläggningar, ibland flera stycken per län, och erbjuder därmed jägarna träningskytte året om och som regel till en betydligt lägre kostnad. I samband med denna träningsverksamhet finns även helt andra möjligheter att med en skytteinstruktör få en personlig träning och anpassning av skyttet.

Björnpasset är fortsatt ett mycket uppskattat träningskytte och förbundet har under året tryckt upp en stor extra upplaga av skyttekortet. Alla större markägare kräver idag avlagt björnpass för att få jaga björn på deras marker. Samtliga länsstyrelser rekommenderar dessutom avlagt björnpass innan björnjakt.

Utöver arbetet med björnpasset bedriver förbundet också en omfattande utbildningsverksamhet med rena björnjaktsutbildningar och temakvällar med björn och björnjakt som huvudtema. Via hemsidan erbjuds också möjligheten att "skjuta" på björn i webbjaktskolan.

Åtgärder mot negativa effekter av bly i ammunition

Flera parallella processer pågår inom det nationella och internationella miljöarbetet, där användningen av bly ses över.

När det gäller bly i ammunition har frågan om risken för blykontaminering av viltkött tillkommit på senare år. Förbundet har under 2011 tagit initiativ till ett samarbete med Statens livsmedelsverk och Statens veterinärmedicinska anstalt, där halterna av bly undersöks i svensk älgfärs.

Vidare har förbundet under 2011 tagit fram nya rekommendationer för val av ammunition och för anpassad köthantering, för att minimera eventuella problem med spridning av bly. Samtidigt arbetar Jägareförbundet med att informera om vilka alternativ som finns tillgängliga och riskerna med bly, exempelvis på de nya skyttebevisen.

Förbundets uttalade målsättning är att alla beslut om användningen av bly i ammunition ska baseras på bästa möjliga kunskap, och bistår aktivt myndigheterna med att ta fram sådan.

Information om dov- och kronhjortsstammarna

Ett flertal informationskvällar har genomförts och från mellersta Sverige rapporteras att 234 personer deltagit under dessa möten.

I flera län arbetas med information om kronskötselområden och stöd vid bildande av nya kronskötselområden allteftersom kronhjorten tar nya lokaler i besittning. Samordning av inriktningen på avskjutningen, uppföljning och problem med hjortar i växande gröda och skador på skog är också arbetsuppgifter som ingår.

Tonvikten i marknadsförningen av träningskyttet har legat på att vid kulskott använda stöd och att vara omsorgsfull om skjutavståndet vid alla jaktformer, såväl hagel som kula.

Foto: Anja Kjellsson

I avskjutningsstatistiken jaktåret 2010/2011 noteras att den uppåtgående trenden för vildsvinstammen bryts och minskar till drygt 58 000 fällda vildsvin, en nedgång med cirka tio procent.

Foto: Kenneth Johansson

1.3 VERKSAMHETSOMRÅDE VILTÖVERVAKNING

Mål

- Kunskapen om det svenska jaktbara viltets tillstånd och utveckling är god.
- Främmande viltarter uppmärksammas tidigt.
- En fullgod avskjutningsstatistik som täcker hela landet finns för samtliga jaktbara viltarter.

Åtterrapporering

Jägareförbundet ska redovisa:

- Avskjutningsstatistik årligen för allt jaktbart vilt, samt uppge hur denna statistik har kvalitetssäkrats.
- Förslag på hur lokal och regional övervakning av vildsvinsförkomst kan ske.
- Hur förbundet bidragit till att förbättra kunskapen om älgstammen på lokal nivå.
- Förbundets uppskattningar av vilttäthet för samtliga jaktbara arter.
- I korthet beskriva de jaktbara stammarnas utveckling.

Avskjutningsstatistik

Avskjutningen i Sverige skattas dels via rapportering från områden där ett jaktlag eller motsvarande har jakträtten dels via enkäter till jaktkortslösare. I Sverige har den förstnämnda metoden använts sedan 1939 medan enkätmetoden testats och använts från cirka 2000. Båda metoderna används i andra EU-länder och har olika för- och nackdelar. Tillsammans ger de en god bild av avskjutningen av vilt i landet över tiden och på olika skalor.

Sverige är ledande när det gäller utveckling och kunskap om metoder för avskjutningsstatistik och båda metoderna utvecklas fortlöpande och kvalitets-säkras genom samarbete med forskningen och vetenskaplig publicering.

Under året har Jägareförbundet deltagit i vetenskapliga publikationer när det gäller att prognostisera antalet TBE-fall (tick-borne encephalitis) och kopplingen mellan rödrev och smågnagare i norra Sverige, där avskjutningsstatistik ingår som viktiga datakällor.

Vi har även samarbetat med Fågeltaxeringen om trender av sjöfåglar utifrån avskjutningsstatistik och inventeringar i en rapport samt presenterat avskjutningsstatistikens möjligheter när det gäller migrerande andfåglar under en konferens.

I avskjutningsstatistiken jaktåret 2010/2011 noteras att den uppåtgående trenden för vildsvinstammen bryts och minskar till drygt 58 000 fällda vildsvin, en nedgång med cirka 10 procent. Även rådjursavskjutningen sjunker kraftigt medan avskjutningen av grå- och kanadagås ökar markant.

Spillningsinventeringar

För att skatta täthet av viltarter har förbundet tillsammans med Sveriges Lantbruksuniversitet genomfört försök och metodutveckling med nationell spillningsinventering kopplat till andra inventeringar i landskapet (NILS).

Metoden kommer att utvärderas under 2012 men flera av lärdomarna har redan kunnat föras in i metoderna för övervakning av älgpopulationerna. När

det gäller vildsvin har införts en metod för att skatta förekomst enligt en skala som tidigare använts inom viltforskningen.

Metoden skall kvalitetssäkras genom vetenskaplig publicering under 2012 men vi kan med stor sannolikhet få en god uppfattning om förekomst på regional och lokal skala. Metoden visar att en mycket stor del av områdena i södra- och sydöstra delarna av Sverige har en etablerad förekomst av vildsvin.

En mer utförlig rapportering om viltövervakningen sker i Viltforum som ett tillägg till åiterrapporteringen.

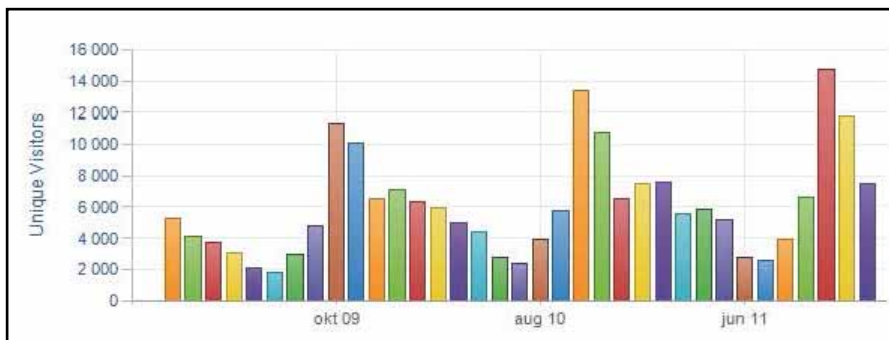
Portalen viltdata.se

Viltdata.se är en neutral webbplats för utbyte av information om de jaktbara viltstammarnas tillstånd och utveckling. Tusentals jaktlag från alla delar av Sverige förser systemet med uppgifter, dels från älgjakten och dels från jakten efter övriga viltarter.

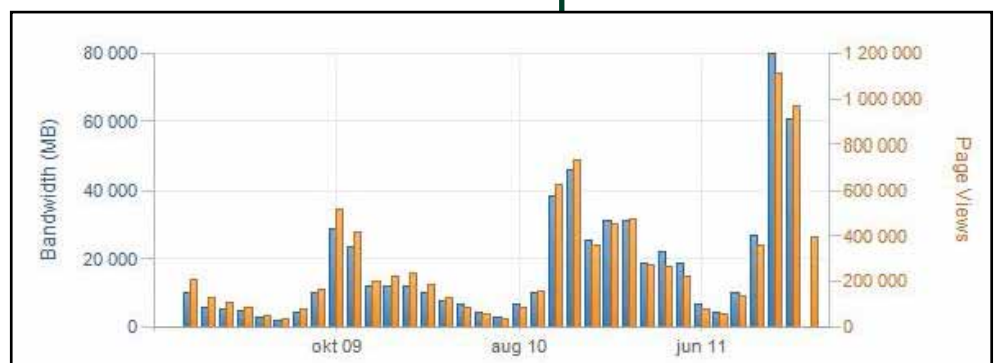
På portalens nyhetsplats rapporteras också löpande vad som händer på viltförvaltningens och viltövervakningens område. Sammantaget fungerar viltdata.se som en neutral informationskanal gentemot den breda allmänheten

Användningen av portalen viltdata.se har sedan starten i augusti 2007 för varje år ökat kraftigt. Portalen hade under året tusentals unika besökare varje månad. Flest besök sker under oktober och november, då rapporteringen från älgjakten är intensivast. Minst besök sker under högsommaren.

Användningen av Viltdata.se per capita ökar mer än besöksfrekvensen. Det hänger samman med att senare års utveckling av de underliggande modulerna, älgdatabasen och avskjutningsrapporten uppskattats av användarna, som därför väljer att använda dessa verktyg mer och mer.

Unika besök per månad på viltdata.se från och med januari 2009 till och med december 2011.

Nyttjandet av bandbredd respektive mängden visade sidor på viltdata.se från och med januari 2009 till och med december 2011.

Foto: Kenneth Johansson

1.4 VERKSAMHETSOMRÅDE ÄLGFÖRVALTNING

Mål

- En med avseende på ålder och kön väl sammansatt älgstam i balans med betestillgången och rovdjurstillgången har uppnåtts genom att älgförvaltningsarbetet stöds och samordnas strategiskt och operativt på lokal nivå.

Åtterrapporing

Jägareförbundet ska redovisa:

- Vilka åtgärder som förbundet vidtagit i fråga om att samordna och stödja älgförvaltningsarbetet på lokal nivå.
- De lokala samråd som hållits och vilka organisationer som deltagit.

Åtgärder för att stödja älgförvaltningsarbetet på lokal nivå

Året har präglats av den nya älgförvaltningen och en omfattande informationsverksamhet har genomförts på ett otal arenor runt om i landet. Personalutbildning har genomförts och ett antal informationsserier har producerats. Totalt rapporteras 11 602 timmar inom verksamhetsområdet.

Vidare har Jägareförbundet deltagit i de referensgrupper som Naturvårdsverket bildat för arbetet med nya föreskrifter och förstudie om IT-plattformen. Under senare delen av året togs normalstadgar och en ny planmall för älgskötselområden, samt en introduktionsutbildning i det nya systemet. Utbildning togs fram gemensamt med, bland andra, LRF och Skogsindustrierna.

Jägareförbundet deltar aktivt i ett antal forskningsprojekt, med praktisk eller vetenskaplig prägel som i förlängningen kommer att stödja det lokala älgförvaltningsarbetet. Som exempel kan nämnas forskningsprogrammet vid SLU i Umeå: Vilt och Skog.

Rapporterade åtgärder på lokal nivå

- Analys och förmedling av avskjutningsresultat.
- Analys och distribution av olika inventeringsresultat.
- Utbildning och information till samrådsgrupper.
- Möten med jaktvårdskretsarna för avstämning av samrådsförfarandet.
- Omfattande samverkan med länsstyrelsernas handläggare för utveckling av förvaltningsfrågorna.
- Förberedelser och medverkan vid viltvårdsdelegationernas sammanträden.
- Initiering, planering och genomförande av utbildning och information till viltvårdsdelegationer.
- Samverkan med viltvårdsdelegationernas parter för bildande av förvaltningsområden i länen.
- Samverkan med viltvårdsdelegationernas parter för att formulera gemensamma övergripande målsättningar på länsnivå.
- Sammanställning och redovisning av samrådsförfarandet.
- Stöd vid bildande av älgskötselområden.
- Stöd vid formuleringen av älgskötselområdenas skötselplaner.
- Stöd vid samordning av avskjutningsstrategier.
- Stöd för att organisera spillningsinventering.
- Stöd för att lösa konflikter kopplade till älgjakten

Lokalt samråd

Under 2011 har det genomförts 255 lokala samråd (269 lokala samråd år 2010) med ett totalt deltagande om 1 706 personer (2 106 personer 2010). Det genomsnittliga antalet representanter från olika kategorier framgår av tabellen nedan, där även en jämförelse för åren 2009-2011 finns.

Representanter i lokala samråd

	2009	2010	2011
Totalt antal samråd (st)	301	269	255
Representanter jägare (st)	3,0	3,0	2,5
Representanter älgskötselområden (st)	1,2	1,5	1,5
Representanter markägare och skogsbolag (st)	2,3	2,2	1,9
Representanter skogsstyrelsen (st)	0,7	0,7	0,7
Representanter övriga (st)	0,2	0,3	0,3

Beaktande av rovdjurens älguttag i förvaltningsarbetet

I den handlingsplan för älg som antogs av Jägareförbundets styrelse i juni 2008, finns riktlinjer för hur rovdjurens uttag av älg bör beaktas i förvaltningsarbetet.

Foto: Anja Kjellsson

*Antalet till polisen rapporterade viltolyckor minskade med 14 procent till 40 951 olyckor.
Foto: Kenneth Johansson*

1.5 VERKSAMHETSOMRÅDE VILT OCH TRAFIK

Mål

- Minska lidandet för trafikskadat vilt genom att tillhandahålla kompetenta eftersöksekipage.

Åtterrapporing

Jägareförbundet ska redovisa:

- Förbrukade medel för att tillhandahålla uppdaterade listor med eftersöksekipage för trafikskadat vilt.
- Förbrukade medel för utbildning av eftersöksekipage.
- Hur förbundet har medverkat till en förbättrad organisation för eftersök av vilt som skadats av spårbunden trafik.

Information, utbildning och kvalitetssäkring

Arbetet med trafikeftersöksorganisationen har under året präglats av massiva informationsinsatser om nytt regelverk, ersättningar, försäkringar, nya föreskrifter och utbildning i användandet av den nya databasen för kontaktmän och eftersöksjägare. Arbetet med att kvalitetssäkra hundar, via hundintyg, samt eftersöksjägare, via årligt skjutprov eller jägarexamen, har också inletts under året.

Den tragiska dödsolyckan med en eftersöksjägare på uppdrag som inträffade under hösten har också föranlett mycket information och utbildning om säkerhet på väg och vikten av ändamålsenlig skyddsutrustning.

Tyvärr har den personliga skyddsutrustningen varit kraftigt försenad från Rikspolisstyrelsen vilket medfört extraordinära informationsinsatser.

Jägareförbundet har under året också inlett arbetet med en förändrad arbetsinstruktion med syftet att minska exponering och risker för eftersöksjägare som jobbar i anslutning till kraftigt trafikerade vägar i mörker.

Rekrytering av nya funktionärer

Vid årsskiftet 2011/2012 fanns 7 637 eftersöksjägare och kontaktmän samt övriga funktionärer registrerade i databasen.

Vi har under året lagt ökade resurser på att rekrytera nya funktionärer då omsättningen ökat betydligt till följd av bojkotter och avhopp, främst med anledning av rovdjurspolitiken och vargflyttar.

Minskat antal viltolyckor

Antalet till polisen rapporterade viltolyckor minskade under 2011 med 14 procent till 40 951 olyckor. Anledningen till detta är främst en nedgång i rådjursstammarna samt en snöfattig vinter då viltet inte sökt sig ut på vägarna som tidigare år. Även vildsvins- och älgolyckorna minskade något.

Utbyggd databas

Under året har även den av Polisen, Trafikverket och Svenska Jägareförbundet gemensamt ägda databasen byggts ut med ett flertal funktioner. Vi har idag mycket detaljerad information om alla anmälda viltolyckor, inklusive

exakt platsangivelse på en karta, vilket är mycket värdefullt i det förebyggande arbetet. Under året inleddes också ett samarbete med Trafikverket och SLU för att omsätta dessa data i ändamålsenliga och exakta förebyggande åtgärder. Förbundet har med hjälp av databasen också fullständig överblick över när var och hur alla eftersök genomförts.

Förbundet kan konstatera att de svenska eftersöksjägarna står sig utmärkt i en internationell jämförelse av uppklarandegrad vid trafik eftersök. Under året har också en översyn över uppklarandegrad i olika delar av landet gjorts för att identifiera var utbildningsinsatser bör sättas in. Överlag syns inga stora skillnader över landet men en satsning på vildsvinseftersök i spridningszonen för vildsvinen ska inledas under 2012.

Eftersök vid järnväg

Under året har också arbetet med att inkludera eftersök vid järnvägsspår i eftersöksorganisationen inletts.

Samverkan med jakthundklubbar

En fortlöpande samverkan med Svenska Kennelklubben och samtliga jakthundklubbar avseende eftersöksverksamheten har skett under året. Ämnet var ett av flera huvudteman vid en särskild överläggning med jakthundklubbarna under våren.

Överläggningar med Skatteverket

Under året har också ett flertal överläggningar med Skatteverket genomförts för att försöka hitta enhetliga och rättssäkra instruktioner för eftersöksjägare och kontaktmän att deklarerar de ersättningar man får för nedlagt arbete.

Vidare har också ett flertal möten och överläggningar med olika Arbetslöshetskassor genomförts för att förklara denna verksamhet samt att eftersöken är frivilliga samt ersättningen främst en kostnadstäckning vilket skulle möjliggöra att man kan ingå i organisationen trots att man är arbetslös.

Tyvärr har ingen samsyn mellan olika A-kassor stått att finna varför mycket arbete har lagts ned på att utfärda intyg samt brev i varje enskilt ärende.

Eftersök av björn och varg

Förbundet har också under året, tillsammans med Viltskadecenter samt Skandinaviska björnprojektet och Skandulv, fortsatt att utbilda specialekipage för eftersök av björn och varg.

I dagsläget finns 18 björnekipage och 5 vargekipage spridda över Sverige. Dessa ekipage används i allt högre utsträckning av såväl polis som länsstyrelser för att spåra eller skrämna samt dokumentera.

Utbildning av eftersöksekipage.

Förbundet har under året fortsatt satsningen på fortbildning av länsinstruktörer för eftersöksutbildning. Instruktörerna utbildar och stödjer ledare för den lokala verksamheten runt om i länen.

För att kvalitetssäkra utbildningarna genomförs årliga fortbildningar för instruktörerna. I dagsläget finns 100 länsinstruktörer.

Förbundet har under året, tillsammans med Viltskadecenter samt Skandinaviska björnprojektet och Skandulv, fortsatt att utbilda specialekipage för eftersök av björn och varg. I dagsläget finns 18 björnekipage och 5 vargekipage spridda över Sverige.

1.6 VERKSAMHETSOMRÅDE YRKESMÄSSIG UTBILDNING

Mål

- Kompetensen hos landets yrkesjägare är hög.
- Tillgången på utbildade yrkesjägare är i nivå med behovet.
- Utbildningen är objektiv och förmedlar därmed olika synsätt på jakten och viltvården i landet.

Åtterrapporing

Jägareförbundet ska redovisa:

- Vilken utbildning som bedrivits under året i korthet.

Viltmästarkursen

Efter samarbete med Sveriges yrkesjägarförening förlängs Viltmästarkursen 2012 och studietiden blir januari-augusti. Det beslutades också att "öppna upp" kursen för externa elever med mer teoretisk bakgrund.

En arbetsgrupp arbetade fram antagningskriterier för elever med administrativ inriktning. Detta bidrar till ökad kompetensbredd, fler kvinnor och att fler personer med spetskompetens finns tillgängliga för den administrativa viltförvaltning i Sverige. Efter intervjuer erbjöds tre externa elever plats till 2012 års Viltmästarkurs.

Utbildning för jaktelever

Under året genomfördes i vanlig ordning en utbildning för alla aktiva jaktelever. Övningen varade i tre dagar där jakteleverna drillades i bland annat fågel och växtkännedom.

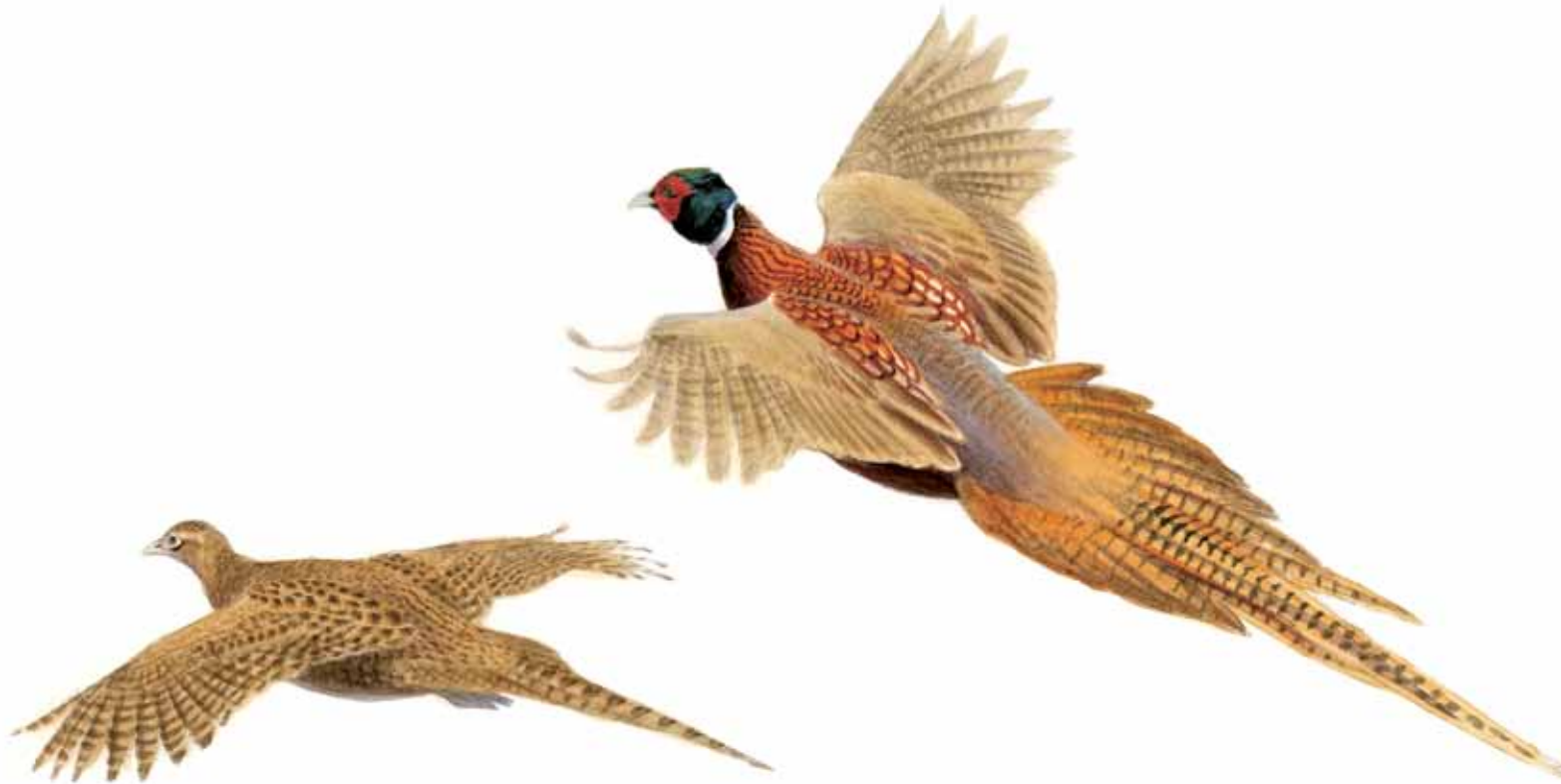
Dag tre genomfördes det årliga elevmötet på Öster Malma. Nytt för året var att de jaktelever som gjort mer än två år, fick en kurs i ekonomi.

Elevprov och handledarutbildning

Även elevprov för de jaktelever som slutfört sitt första år genomfördes under våren på Öster Malma.

För handledarna till jakteleverna hölls en dags utbildning om aktuella jaktpolitiska frågor samt om förvaltning av dov- och kronhjort.

Det övergripande målet med handledarutbildningen är att utveckla handledarskapet, göra tiden som jaktelev mer likvärdig, samt att följa upp elevsynpunkter.

Illustrationer: Hans Larsson

Öster Malma den 20 mars 2012

Torsten Mörner
Förbundsordförande

Bo Sköld
Generalsekreterare

Stockholm den 21 mars 2012

Martin Dagermark
Av årsstämman vald
auktoriserad revisor

Kaj Nyman
Av årsstämman
vald revisor

